

Referat	Dato	10.01.2013
Styringsgruppa	Tid	9 - 13
Møte nr. 1-2013	Sted	Nes Rådhus

Møte innkalt av: Kristian Moseby

Møtedeltakere: Are Tomasgaard (Sørum), Lise Selnes (Nord-Odal), Eli Stensby (Ullensaker), Ole André Myhrvold (Trøgstad), Solveig Schytz (Akershus Fylkeskommune), Tonje Anderson Olsen (Enebakk), Trond Løfsgaard (Fylkesmannen Oslo og Akershus), Oddmar Blekkerud (Nes kommune) og Kristian Moseby (Prosjektleder).

Ikke møtt: Sør-Odal, Rælingen, Aurskog-Høland, Eidsvoll, Fet, Spydeberg, Eidsberg.

Referent: Kristian Moseby

Møteagenda		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Velkommen 2. Milepæler 2012 og videre 3. Vassdragene i vannområdet 4. Tiltaksanalyse 5. Regnskap 2012 6. Forslag til budsjett 2013 7. Årsmelding 2012 8. Orienteringssaker 9. Neste møte / eventuelt 		
1. Velkommen	Ansvarlig	Frist
Det var ingen merknader til referat fra møte 13.6.2012, dagsorden ble godkjent.		
2. Milepæler 2012 og videre		
<p>Vannområde Øyeren ble etablert 4. Januar 2012 og består per tid av fem ulike grupper, som hver har sine arbeidsoppgaver (styringsgruppe, administrativ prosjektgruppe, faggruppe vann og avløp, faggruppe landbruk og faggruppe økologi). Det er avholdt ett medvirkningsmøte i Sørum kommune, med mål å samle interessenter til en referansegruppe for å sikre bred medvirkning i arbeidet. I tillegg er det i samarbeid med Trøgstad kommune avholdt et medvirkningsmøte i Trøgstad. Referansegruppa er er planlagt startet opp våren 2013.</p> <p>Det ble på møtet forevist en oversikt over antall avholdte møter i vannområde Øyeren, tilsammen 20 møter i 2012. I tillegg ble en oversikt over prosjektleders deltakelse på kurs, fagtreff og seminarer forevist.</p> <p>Vannområde Øyeren har i 2012 utarbeidet egen logo og nettside. Sistnevnte ble publisert 7.desember 2012, under adressen www.vo-oyeren.no.</p> <p>Vannområdet har utarbeidet et innspill til høringsdokumentet "vesentlige vannforvaltningsspørsmål" som var på høring fra 1.juli til 31.desember 2012.</p>		

<p>Vannregionmyndigheten (Østfold Fylkeskommune) arbeider med å sammenstille totalt 80 innkomne høringsuttaler.</p> <p>Vannområdet har bidratt til arbeidsprosessene med karakterisering og risikovurdering av de ulike vannforekomstene. Dette arbeidet omfatter blant annet typifisering og inndeling av vassdragene, samt en analyse av hva som påvirker disse. Det pågår arbeid med å vurdere vannforekomstenes miljøtilstand (klassifisering). Miljøtilstandsvurderingene vil oppdateres ettersom ny informasjon fremkommer. Blant annet vil informasjon fra vassdragsundersøkelser innlemmes i vurderingene. I tillegg skal det vurderes miljømål for hver vannforekomst. Som et arbeidsverktøy har vannområdet sammenstilt tilgjengelig informasjon om vassdragene i faktaarkform, som er tilgjengelig på vannrådets nettsider.</p> <p>Forslag til arbeidsprogram for 2013 ble utdelt og gjennomgått. Hovedoppgavene i 2013 vil bli å utarbeide en lokal tiltaksanalyse (se punkt 4) og overvåkningsprogram (se under). Året 2013 vil bli et hektisk år med stramme tidsfrister. Prosjektleder bruker mye tid til purring. Kommunenes prioritering av ressurser til å gjennomføre oppgavene i forbindelse med prosjektet er derfor helt avgjørende for prosjektets resultater men også for måloppnåelse innen 2021. Ikke minst vil dette ha stor betydning i 2013, da det vil bli stramme tidsfrister. For detaljer om delmål og tidsfrister, se arbeidsprogram 2013 (vedlagt).</p> <p>Det skal jmf Vannforskriftens § 18 forligge tilstrekkelige regionale overvåkningsprogrammer. Frist for å ha etablert lokale overvåkningsprogrammer (opprinnelig frist 31.okt 2012) ble fra sentralt hold (Direktoratetsgruppa for vanddirektivet – DN) blitt utsatt. Ny frist er 31. desember 2013. Det er Fylkesmennenes oppgave å sammenstille de lokale overvåkningsprogrammene til et regionalt program for Vannregion Glomma. Fylkesmennene må derfor ha de lokale innspillene i hende i god tid før fristen utløper. Fylkesmannen i Oslo og Akerhus har signalisert at vannområder som behøver ytterligere kunnskapsinnhenting for året 2013 bør ha operativ overvåkning på plass innen 15. april 2013. Forslag til milepælsplan for overvåkningsprogram ble fremlagt. Vannrådets behov for overvåkningslokaliteter, type analyser og finansiering av programmet må derfor avklares raskt. Det må også vurderes hvorvidt vannrådets overvåkningsprogram skal erstatte eller supplere kommunenes eventuelt eksisterende vassdragsovervåkning. Det ble fremlagt et utkast til overvåkningsprogram med et grovt kostnadsestimat per kommune. Forslaget er på ingen måte endelig da det er under utarbeidelse av vannrådets undergrupper og skal kvalitetssikres av Fylkesmannen. Det ble presisert at forslaget ikke nødvendigvis oppfyller kravene og at de estimerte kostnadsoverslagene kan øke. Kostnadene per kommune vil betinges av endelig tilbudspris etter anbudskonkurranse. Avhengig av oppdragstakers rutiner er det mulig at disse utgiftene må faktureres i 2013. Det henvises til utkast til overvåkningsprogram for kostnader per kommune.</p> <p>Vedtak: Oversikt over gjennomførte aktiviteter tas til orientering. Det foreslåtte arbeidsprogrammet og milepælsplanen for overvåkningsprogram vedtas som en skisse for det videre arbeidet, men kan justeres etter behov av prosjektgruppa og prosjektleder. Det settes av tilstrekkelige kommunale administrative ressurser til å utarbeide de milepæler som er nevnt i arbeidsprogrammet (les tiltaksanalyse, overvåkningsprogram etc.). Styringsgruppas kommunale deltakere viderformidler til kommunenes rådmenn og aktuelle enhetsledere at det vil bli økt behov for administrative ressurser i forbindelse med vannrådets oppgaver i 2013.</p> <p>Vannrådets undergrupper utarbeider i samarbeid med Fylkesmannen endelig forslag til overvåkningsprogram som oppfyller kravene i vannforskriften. Forslaget oversendes Styringsgruppa via mail for godkjenning før anbudskonkurranse startes.</p> <p>Hver kommunal representant i styringsgruppa avklarer finansiering av overvåkningsprogrammet i sine respektive kommuner. Samtidig avklares også hvorvidt overvåkningsprogrammet skal supplere eller erstatte kommunens eksisterende vassdragsovervåkning. Avklaringene meldes tilbake til prosjektleder.</p>	<p>ALLE i STY-gruppa</p> <p>FM, VO-gruppene, PL</p> <p>ALLE i STY-gruppa</p>	<p>Snarest</p>
---	--	----------------

3. Vassdragene i vannområdet

Kunnskapsgrunnlaget om vannforekomstene i vannområdet ble styrket i 2012. Det er per tid satt en foreløpig antatt miljøtilstand for 39 av vannområdets 50 vannforekomster. For de resterende 11 finnes et sparsomt kunnskapsgrunnlag (hovedsakelig grunnvannsforekomster). Det er for mange vannforekomster fremdeles et for dårlig faglig grunnlag for å kunne konkludere med en endelig miljøtilstand. Disse bør derfor undersøkes nærmere. Spesielt viktig er det å undersøke vannforekomster som ser ut til å grense mellom god og moderat tilstand, da dette vil avgjøre om vannforekomsten havner i kategorien "risiko". Vannforekomster som karakteriseres i risiko, skal utredes for tiltaksbehov. Per tid er 2/3 av vannområdets vannforekomster i kategorien "risiko". Av disse er 27 elvevannforekomster og 4 innsjøvannforekomster. Kunnskapsgrunnlaget for hver vannforekomst kan finnes i faktarkene for hver vannforekomst (finnes på vannområdets nettsider).

Vassdragsundersøkelsene i 2012 ble gjennomført av NIVA. Det ble foretatt undersøkelser på 38 stasjoner fordelt på kommunene, Enebakk (8), Trøgstad (6), Fet (8), Rælingen (5), Sørumsund (2), Nes (9). Enkelte av stasjonene var etablert tidligere, mens de fleste ble nyopprettet. Foreløpige resultater ble oversendt vannområdet 11. Desember 2012. På de fleste lokalitetene ble det målt høye fosfor- og nitrogenkonsentrasjoner. Det var samtidig indikasjoner på at mange av vassdragene er leirpåvirket, noe som kompliserer miljøtilstandsvurderingene. Det ble gjennomført biologiske undersøkelser ved 11 stasjoner. Hovedandelen av disse viste tilstand dårligere enn god, mens 1/3 viste god tilstand. Dette kan bety at enkelte av vannforekomstene havner i god tilstand. Resultatene fra vassdragsundersøkelsene skal rapporteres innen 1. mai 2013. Det var enkelte biologiske undersøkelser som tidspunktmessig ikke lot seg gjennomføre. Disse undersøkelsene bør gjennomføres i 2013. Det gjenstår fortsatt en del arbeid med vurdering av vassdragenes miljøtilstand (klassifisering). Arbeidet vil fortsette ettersom ny kunnskap fremkommer. Dette arbeidet er Fylkesmennenes ansvar i samarbeid med vannområdets grupper, samt prosjektleder.

Vedtak: Foreløpig fremdrift angående kunnskap om vassdragene tas til orientering. De avdekkede kunnskapshullene forsøkes tettet så langt det er mulig med midlene som er til rådighet på vannområdets budsjett.

4. Tiltaksanalyse

Det skal jamfør Vannforskriften og bestilling fra Vannregionmyndigheten (Østfold Fylkeskommune) utarbeides en lokal tiltaksanalyse for vannområde Øyeren. For detaljer, se saksfremlegg for Styringsgruppemøte 10.01.2013. Forslag til milepælsplan og ansvarsfordeling for tiltaksanalyse ble fremlagt på møtet. Tiltaksanalysen skal være en faglig vurdering av tilførsler, tilførselskilder og avlastningsbehov for næringsstoffer i vannforekomster definert som i risiko. Analysen skal i tillegg foreslå et utvalg av avbøtende tiltak som vil være nødvendig for oppnå god tilstand i vannforekomstene innen 2021. Tiltaksprioriteringen skal baseres på kostnadseffektivitetsvurderinger, der de mest kostnadseffektive tiltakene skal prioriteres høyest. Grunnet at tiltaksanalysen er et faglig dokument kan det ikke påvirkes politisk i nevneverdig grad. Det er imidlertid lagt opp til at en foreløpig tiltaksanalyse skal presenteres Styringsgruppa den 10. september 2013. Denne er planlagt sendt ut på høring i tidsrommet september- oktober. Endelig frist for oversendelse av tiltaksanalyse til Vannregionmyndigheten er 29. november 2013. Viktigheten av kostnad-nytte analyser (samfunnsøkonomiske vurderinger) ble diskutert. Det ble stilt spørsmål om dette bør være en oppgave for vannregionmyndigheten.

Det ble i tillegg foreslått å benytte et grafisk firma til å utarbeide faktaark for hver vannforekomst. Faktaarkene kan på en tiltalende måte videreformidle informasjon om miljøtilstand i vassdragene og belyse tiltaksanalysens budskap på en lettfattelig måte. Det ble også diskutert hvorvidt det er et behov for å lage en populærutgave av tiltaksanalysen for å videreformidle hele tiltaksanalysens budskap i ett dokument.

<p>Tiltaksanalysen skal være det faglige grunnlaget for vannområdets innspill til forvaltningsplan som skal leveres Vannregionmyndigheten 15.januar 2014. Dette innspillet er et dokument som vil angå hvilke tiltak som skal inngå i den regionale forvaltningsplanen, og bør derfor forankres i Styringsgruppa og kommunenes respektive kommunestyre. Tiltaksprogrammet skal inngå i forvaltningsplanen for vannregion Glomma og skal på høring i seks måneder fra og med 1.juli 2014. Det vil i denne perioden legges opp til brede politiske vurderinger. Endelig regional forvaltningsplan skal være sektorovergripende og skal vedtas i Fylkestinget innen utgangen av 2015.</p> <p>Vedtak: Forslag til milepælsplan for tiltaksanalyse i vannområde Øyeren vedtas med ansvarsfordelingen som er foreslått, men kan justeres etter behov av vannområdets prosjektgruppe og prosjektleder. Det etterstrebtes å sørge for tilstrekkelige administrative kommunale ressurser for å utarbeide en solid tiltaksanalyse. Styringsgruppa er positive til Akershus Fylkeskommunes administrative bistand i anskaffelsen av tilførsels- og kostnadseffektivitetsberegninger. Det er ønskelig at vannområdet utarbeider lett forståelige og tiltalende faktaark for hver vannforekomst, slik at tiltaksanalysens innhold tilgjengeliggjøres for allmenheten.</p> <p>Det ble fremmet ønske om at Vannregionmyndigheten redegjør for om det vil bli gjennomført kostnad-nytte analyser i forbindelse med tiltaksanalysen. Styringsgruppa mener dette er en sentral oppgave. En analyse av samfunnsøkonomiske konsekvenser og kostnad-nytte vil være nødvendig i de politiske vurderingene vedrørende prioritering av tiltak. Prosjektleder viderefremmer forespørselen til vannregionmyndigheten.</p>	PL	
<p>5. Regnskap 2012</p>		
<p>Regnskap for vannområde Øyeren for 2012 ble gjennomgått. Det var godt samsvar mellom budsjett og regnskap for 2012. Enkelte poster bør imidlertid justeres noe. Totalt fikk vannområde Øyeren 335.000 kr i tilskudd fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Akershus Fylkeskommune og Direktoratet for naturforvaltning. Fra samme instanser fikk vannområdet tildelt 243.000 kr for året 2011.</p> <p>Overskudd fra 2012 (388.000 inkl momsrefusjon) overføres til vannområdets budsjett for 2013.</p> <p>Vedtak: Regnskap for vannområde Øyeren tas til orientering.</p>		
<p>6. Forslag til budsjett 2013</p>		
<p>Enkelte utgiftsposter foreslås vesentlig økt i 2013 budsjettet, i all hovedsak bruk av konsulenttenester, men også medvirkning. Det vil i forbindelse med tiltaksanalysen og overvåkning av vassdragene bli et økt behov for konsulentbistand i 2013. Indeksregulering (3,5%) av kommunenes medlemskontigent for vannområde Øyeren i 2013 utgjør en total økning på 40.000 kr. Prosjektleder redegjorde for et eventuelt kurssamarbeid mellom Vannområdene Leira-Nitelva, Hurdal-Vorma og Øyeren høsten 2013 eller våren 2014. Kurset er tiltenkt kommunale saksbehandlere og entreprenører, og angår grunnundersøkelser ved utstedelse av pålegg om opprydding i spredte avløpsanlegg. Det ble diskutert hvorvidt det skulle avsettes midler fra vannområdets budsjett til et slikt felles kurs. Nord-Odal og Sør-Odal kommune uttrykte uenighet rundt deres medlemskontingentstørrelse. Det var enighet om at vannområdet bør prioritere mer ressurser til medvirkning og skoleprosjekter.</p> <p>Prosjektleder stilte spørsmål om vannområdet bør sette av midler til å dekke møtegodtgjørelse for eksterne viktige samarbeidspartnere som ikke får dekket dette på dagtid. Akershus Fylkeskommune kommenterte innspillet med at representanter fra interesseorganisasjoner som medvirker i vannområdearbeid kan sende søknad til A-FK om å få dekket møtegodtgjørelser.</p> <p>Vedtak: Forslag til budsjett for vannområde Øyeren 2013 godkjennes som fremlagt.</p>		

Mindre justeringer foretas av administrativ gruppe og prosjektleder. Større justeringer tas opp til vurdering av Styringsgruppa / styringsgruppeleder.		
7. Årsmelding 2012		
<p>Prosjektleder stilte spørsmål om vannområdet bør utarbeide en årsmelding for 2012. Årsmeldingens omfang og innhold ble diskutert. Årsrapporten kan eksempelvis inneholde informasjon om organisasjonen, utfordringer i vannområder, gjennomførte milepæler, økonomi og status for vassdragene.</p> <p>Vedtak: Årsrapport utarbeides i enkel form av vannrådets administrative prosjektgruppe og prosjektleder. Rapporten ferdigstilles innen mars 2013 og godkjennes av Styringsgruppa via mail.</p>	ADM, PL	Innen mars 2013
8. Orienteringssaker		
<ol style="list-style-type: none"> 1. RMP: Reduserte krav til jordbearbeiding Trond Løfsgaard (Fylkesmannen Oslo og Akershus – Landbruksavdelingen) orienterte om at det er signalisert mindre strenge jordbearbeidingskrav i Akershus og Østfold. Begrunnelsen er at tiltakene ikke har kunnet vise til målrettet effekt. Det skal i fremtiden rettes fokus på å målrette tiltak mer mot foretaksnivå. 2. KLIF og SLF annonserer økt overvåkningsfokus Klima- og forurensningsdirektoratet og Statens landbruksforvaltning signaliserer at de vil øke ressursene til overvåkning vassdrag som er overgjødset av næringsstoffer. Overvåkningen skal ha som mål å øke kunnskapsgrunnlaget for effekter av tiltak. 3. Tilbakemeldinger fra EU Norge har fått første tilbakemelding på de regionale vannforvaltningsplanene fra 2009/2010. I vurderingen av de norske planene får Norge både ros og ris, og det er listet opp 15 forbedringspunkter som vil sikre at de nye planene i 2015 lever bedre opp til vanddirektivets krav. Hele listen over forbedringspunkter kan leses her. 4. Ny NOU om klimatilpasning skal komme våren 2013 5. Konesjonsfrie vassdragsreguleringer Etter avklaringer fra NVE kom det frem at kommunene som er oppfølgingsansvarlig for konesjonsfrie vassdragsreguleringer under 1 MW. <p>Vedtak: Til orientering</p>		
9. Neste møte / Eventuelt		
Prosjektleder kaller inn til neste møte ved behov.		